

**CONDIȚII PEDAGOGICE DE FORMARE A MOTIVELOR PENTRU ÎNVĂȚAREA
LIMBII ROMÂNE DE CĂTRE STUDENȚII ALOLINGVI
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR
(STUDIU EXPERIMENTAL)**

Estela STARICOV

Universitatea de Stat „T.G. Șevcenko”, or. Tiraspol

A devenit bine cunoscut faptul că motivarea este piatra de temelie în procesul însușirii unei limbi străine. Cercetarea motivației este una dintre problemele fundamentale ale psihologiei actuale. Termenul „motivație” are o însemnătate mult mai largă în comparație cu termenul „motiv”. Cuvântul „motivație” este utilizat în psihologia modernă și are o desemnare dublă: ca un ansamblu de factori care declanșează activitatea omului și ca o caracteristică a procesului care stimulează și menține activitatea comportamentală la un anumit nivel. Problema motivației este tratată în metodologie diferite; unii și aceiași termeni sunt utilizați și tratați cu valori diferite, creându-ne astfel mari dificultăți în utilizarea practică a acestor concepte. Deși axate pe problema motivației au fost elaborate numeroase studii, însă în ceea ce privește identificarea fenomenului motivației la un numitor comun totuși nu s-a ajuns.

Cuvinte-cheie: motivație, motiv, elemente motivaționale, motivația învățării, condiții psihopedagogice, activitate didactică, curriculum, competențe comunicative.

**PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE FORMATION OF THE REASONS FOR LEARNING THE
ROMANIAN LANGUAGE BY FOREIGNERS AT THE UNIVERSITY (EXPERIMENTAL STUDY)**

It became well known that motivation is the cornerstone in the process of learning a foreign language. Research motivation is one of the fundamental problems of current psychology. The term "motivation" has a much broader meaning than the term "reason". The word "motivation" is used in modern psychology and has a dual appointment: as a set of factors that trigger human activity, and as a feature of the process that stimulates and maintains a certain level behavioral activity. The motivation is treated differently methodology, one and the same terms are used and treated with different values, we, thus, creating difficulties in the practical use of these concepts. Although the theme has developed for numerous studies on motivation identifying the phenomenon, but did not reach a consensus.

Keywords: motivation, reason, motivational factors, learning motivation, psycho-pedagogical conditions, teaching activities, curriculum, communicative skills.

În literatura psihopedagogică constatăm mai multe definiții ale motivației:

- este un factor intern care, împreună cu alți factori concreți, contribuie la manifestarea în conduită (Gotfrua, 1992);
- este un proces dinamic intern ce include orientarea, organizarea și menținerea elementelor motivaționale care dirijează, sub aspect psihologic și fiziologic, comportamentul (Немов, 2003);
- este un ansamblu de sisteme ale proceselor de stimulare a activității (Ильин, 1998, 2000) etc.

La importanța motivației învățării s-au referit în lucrările lor cunoscuții cercetători A.Маркова (1983, 1986), Р.Немов (2003), И.Зимняя (1991) etc.

Factorii de bază care ne-au stimulat să efectuăm *cercetarea diagnostică a motivării însușirii limbii române de către studenții alolingvi sunt: cei sociali, pedagogici și personali.*

Cercetarea sistemului motivațional al însușirii limbii române de către studenții alolingvi de la Filiala Universității de Stat „T.G. Șevcenko” din or. Tighina cere să se țină cont de următoarele circumstanțe: în activitatea profesională, practică a viitorilor specialiști limba română (sau, cum e legiferat glotonimul în Transnistria, limba moldovenească) are o sferă de utilizare foarte limitată în regiune. Metodic, procesul de predare/învățare a limbii române în condițiile raioanelor din stânga Nistrului este într-o evidentă delăsare. Este vorba de lipsa unui curriculum metodic bine conceput, de lipsa de manuale performante, de alte materiale didactice, de lipsa cadrelor bine pregătite special pentru predarea în grupe (clase) alolingve. În majoritatea cazurilor, cadrele didactice nici nu încearcă să aplice metodele și procedeele performante de predare, prin care să modernizeze procesul instructiv-educational.

În lipsa unor motive sociale decisive (când persoana are nevoie stringentă de limbă română pentru a se promova în cariera personală, de exemplu), se cere un sprijin substanțial din partea autorităților pentru a crea o bază tehnico-didactică serioasă, care ar putea genera niște elemente ale motivației interne de învățare a limbii române (moldovenești).

Reieșind din aceste circumstanțe, ca rezultate diagnostice la faza inițială de constatare *am demonstrat o lipsă evidentă a motivării în procesul de învățare a limbii române de către studenții alolingvi*. În aceste condiții, dezvoltarea aptitudinilor de comunicare în limba română este stagnată, rezultatele învățării fiind dintre cele mai reduse. Drept bază teoretică a cercetării noastre diagnostice a servit teoria motivării elaborată în psihologia rusă (С.Рубенштейн, А.Леонтьев, В.Немов etc.), precum și cercetările întreprinse în legătură cu motivarea în activitatea de învățământ de А.Маркова, В.Молчановский, Л.Шипелевич.

Studiind metodele aplicate de М.Матюхина, Т.Шайхиева, В.Молчановский și Л.Шипелевич, conchidem că nu putem pune în aplicare pe de-a întregul metodele de identificare a motivelor utilizate de cercetătorii sus-menționați, deoarece sunt diferite condițiile sociale ale învățării limbilor. Metoda de bază a cercetării noastre a fost ancheta în scris a studenților. La întocmirea anchetei au fost folosite elemente ale „metodei de proiectare”. În anchetă au fost incluse variante ale răspunsurilor, care ar putea fi folosite pentru încheierea frazei. Am inclus și elemente din metodica selectării din inventarul complet al motivelor. Pentru desfășurarea cercetării noastre, am elaborat (în colaborare cu studenții) un chestionar, prin metoda brainstormingului și metoda interviului elaborată de Т.Шайхиева (2006), în corespundere cu particularitățile motivării la care ne-am referit mai sus.

În chestionarul nostru original „Cercetarea motivației însușirii limbii române în grupele de studenți alolingvi” au fost incluse 5 anchete. În cadrul fiecărei anchete a fost formulată câte o întrebare. Studenții urmau să aleagă răspunsurile din cele propuse și să le aranjeze în ordinea importanței lor pentru ei (conform sistemului: 10 – numărul cel mai înalt de puncte; 1 – numărul cel mai mic de puncte).

De exemplu:

Însușirea limbii române îmi trebuie ...

1. Pentru viața de mai departe
2. Pentru viitoarea profesie
3. Pentru continuarea studiilor
4. Pentru a cunoaște mai mult din cultura și civilizația moldovenilor
5. Pentru dezvoltarea generală
6. Pentru carieră
7. Pentru angajarea în câmpul muncii
8. Pentru îmbogățirea cunoștințelor
9. Pentru obținerea diplomei
10. Pentru relațiile cu prietenii, rudele (moldoveni sau cu cei din România).

Studenții ar putea propune varianta lor proprie, dacă ea lipsește în numărul de răspunsuri din anchetă.

Scopul acestei anchete rezidă în identificarea:

- 1) scopului personal al studierii limbii române;
- 2) capacităților de a tinde spre atingerea scopului;
- 3) efectelor motivării în sfera cognitivă și socială;
- 4) celor mai importante motivări: interne sau externe;
- 5) caracterului realizării motivelor din comportamentul studenților.

La prima etapă a experimentului pedagogic am constatat că, în pofida absenței unor vizibile motive sociale, în pofida situației în care limba română în raioanele din stânga Nistrului nu are în realitate statut de limbă oficială, studenții alolingvi conștientizează că ei vor avea nevoie de limba română „pentru obținerea diplomei”, „pentru viitoarea profesie”, „pentru carieră”, răspunsuri care ocupă primele 3 locuri în rating. Interesul scăzut din partea studenților alolingvi față de istoria, cultura și civilizația românilor se explică prin conținutul sărăcăcios, în acest sens, al învățământului, atât cel preuniversitar, cât și universitar, în care cultura și civilizația românească este până în prezent neglijată.

Un rol important în procesul însușirii limbii române de către studenții alolingvi îl joacă motivările instrumentale, care apar ca rezultat al educării la studenți a unei atitudini pozitive, responsabile față de obligațiile lor, înarmându-i cu capacități și procedee prin care și-ar putea atinge scopul – cel de comunicare practică în limba română. Verificarea experimentală a metodelor de formare a motivației însușirii limbii române de către alolingvi, elaborate anterior, a fost îndeplinită la Filiala Universității de Stat „T.G. Șevcenko” din or. Tighina.

La baza experimentului formativ a fost pusă **ipoteza: sistemul de condiții psihopedagogice va contribui la formarea motivației însușirii limbii române, dacă în procesul de elaborare a acestui sistem vor fi luate în considerație aspectele psihopedagogice ale motivației însușirii limbii române, valențele motivaționale ale comunicării, metodele și tehnicile interactive de însușire a limbii române.**

Experimentul în cauză a fost realizat la Catedra „Construcția și exploatarea edificiilor” de la Filiala Universității de Stat „T.G. Șevcenko” din or. Tighina. La experiment au participat 30 de studenți de la anul III. Aplicând procedura analizei comparate propusă de Московин (2002), am divizat studenții în două grupe egale: grupa de control și cea experimentală. Învățământul în grupa experimentală s-a desfășurat pe parcursul a 5 săptămâni, câte 6 ore pe săptămână, în baza unui suport didactic special pregătit. În grupele de control învățământul s-a realizat în conformitate cu planul de la facultate.

Un experiment analogic a fost realizat la Facultatea de Pedagogie și Psihologie de la aceeași Universitate. E de menționat faptul că sistemul de învățământ, cu rolul prioritar al gramaticii, scrisului și al traducerii, de la Filiala din Tighina și de la Facultatea de Pedagogie și Psihologie este identic. În experimentul de formare organizat la Universitatea de Stat „T.G. Șevcenko” din or. Tiraspol de asemenea au participat 30 de studenți de la Facultatea de Pedagogie și Psihologie, care au fost separați în două grupe: o grupă care studiază în baza programei aprobate la facultate și o grupă experimentală care studiază în baza materialului didactic pregătit de noi. La finele experimentului am verificat rezultatele, acțiune prin care ne-am propus:

- 1) să identificăm nivelul eficacității de studiere, desfășurate în baza materialelor didactice pregătite de noi, comparând rezultatele cu cele din grupele de control;
- 2) să identificăm nivelul motivării însușirii limbii române în grupele experimentale, comparat fiind cu cel din grupele de control;
- 3) să comparăm rezultatele obținute.

Experimentul de formare a avut drept scop de a realiza **principiile psihopedagogice: cunoașterea și valorizarea caracteristicilor psihosociale ale studentului; strategia axată pe student; valorizarea tezaurului cultural național; comunicarea activă; abordarea interculturală. Condițiile psihopedagogice de formare a motivației la învățarea limbii române includ: elaborarea unui curriculum metodic bine conceput; atmosfera psihologică, angajarea activă a studenților în procesul didactic; dezvoltarea interesului pentru istoria, cultura și civilizația poporului român, formarea interesului la studenții alolingvi pentru însușirea limbii române.**

Mijloacele psihopedagogice de formare a motivelor învățării limbii române pentru studenții alolingvi sunt: includerea în procesul de predare a limbii române a unui material comunicativ semnificativ; realizarea exercițiilor comunicative; organizarea lucrului independent al studenților, cunoașterea foneticii și gramaticii limbii române; utilizarea metodelor activ- participative.

Pentru a realiza aceste obiective, experimentul formativ a fost proiectat în felul următor: am elaborat un suport didactic „Curs practic de limbă română pentru alolingvi”, unde sunt oglindite condițiile, principiile și mijloacele psihopedagogice expuse. Materialul didactic elaborat este alcătuit din 3 module: modulul de cultură, comunicativ-gramatical și cel comunicativ. Între aceste module există o legătură indisolubilă. În fiecare modul găsim elemente din celelalte: de cultură, de gramatică comunicativă, de comunicare. Rezultatele experimentului formativ au fost identificate prin intermediul lecției de control, elaborate și bazate pe materialul celor 3 module: de cultură, comunicativ-gramatical și comunicativ. Experimentul de constatare și cel de formare au fost orientate spre diagnosticarea și formarea condițiilor, principiilor și mijloacelor psihopedagogice de formare a motivelor învățării limbii române pentru studenții alolingvi. La etapa finală a experimentului pedagogic, în cadrul etapei de control au fost implicați aceiași 30 de studenți de la Filiala Universității de Stat „T.G. Șevcenko” din Tighina și aceiași 30 de studenți de la Universitatea de Stat „T.G. Șevcenko” din Tiraspol care au participat la experimentul de constatare și de formare. Proba de control s-a desfășurat în 3 etape: prima a presupus lecția de control, a doua a prevăzut ancheta elaborată pentru verificarea motivației învățării limbii

române și a treia etapă – chestionarul „Cercetarea motivației însușirii limbii române în grupele de studenți alolingvi”. Rezultatele experimentului de constatare sunt prezentate în plan comparativ cu cele obținute la etapa postexperimentală. Analizând datele testării studenților, am ajuns la următoarele rezultate (Fig.1-5).

Schimbările de conținut pentru orele de limbă română, accentul fiind pus pe caracterul comunicativ al interesului, pe modul de activitate, pe pregătirea viitoarelor cadre, specialiști care își vor exercita profesia în limba majorității populației, au scimbat radical atitudinea studenților față de disciplina predată. Orele desfășurate la etapa de formare i-au convins pe studenți că studierea limbii române nu este doar un simplu mijloc de obținere a diplomei. Accentul cade, de data aceasta, pe interesul pe care îl manifestă studenții pentru cunoașterea și aplicarea limbii române pentru viitoarea profesie, pentru a crește în carieră. Extrem de semnificativă este și atitudinea studenților față de cultura și civilizația românilor. Schimbările operate în conținutul lecțiilor au avut drept scop de a lărgi cunoștințele formabililor, de a educa al ei sentimentul patriotic, de a le forma o atitudine respectuoasă față de populația titulară a țării și față de limba ei.

În Figura 1 sunt prezentate răspunsurile studenților alolingvi la stimulentele „Însușirea limbii române îmi trebuie ...”.

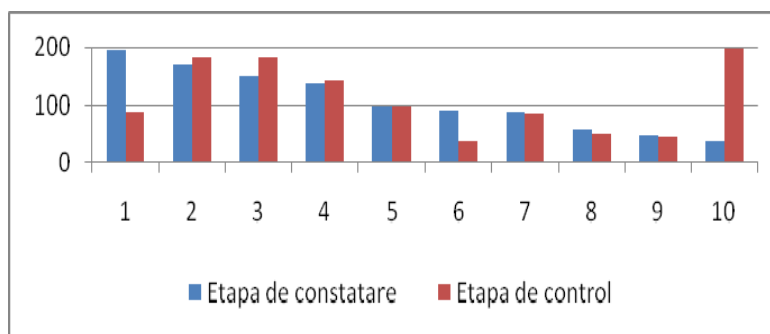
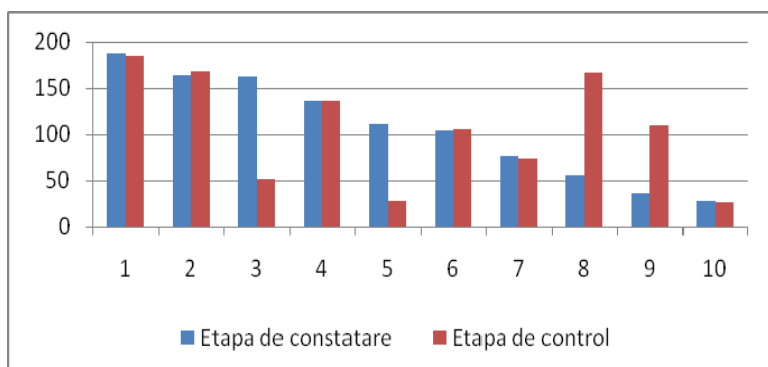

Fig.1. Însușirea limbii române îmi trebuie ...

1. Pentru obținerea diplomei. 2. Pentru viitoarea profesie. 3. Pentru carieră. 4. Pentru angajarea în câmpul muncii.
5. Pentru continuarea studiilor. 6. Pentru viața de mai departe. 7. Pentru amplificarea cunoștințelor.
8. Pentru dezvoltarea generală. 9. Pentru relațiile cu prietenii, rudele (moldoveni sau cu cei din România).
10. Pentru a cunoaște mai mult din cultura și civilizația românilor.

Comparând răspunsurile, putem formula următoarele concluzii: la etapa de constatare studenții nu manifestau deosebit interes față de cultura și civilizația moldovenilor, având cel mai scăzut rating (3%), iar la etapa de control același răspuns îl primim cu un rating înalt (18%). Aceasta înseamnă că materialul nostru de studiu are însușirea de a genera elemente ale motivației. Un rating avansat au obținut la etapa de control răspunsurile (2) „Pentru viitoarea profesie” și (3) „Pentru carieră” – câte 17% fiecare, pe când la etapa de constatare ratingul acestor răspunsuri era de 14%. Ratingul înalt al acestor răspunsuri se explică prin faptul că mulți studenți intenționează să se angajeze la lucru în Chișinău și în alte raioane ale Republicii Moldova. Răspunsurile (1) „Pentru obținerea diplomei” și (6) „Pentru viața de mai departe” au un rating mai scăzut la etapa de control – respectiv, 9 și 3%, decât la etapa de constatare – 18 și 9%. Datorită faptului că orele de limbă română au o orientare socială, studenții nu pot să nu constate că disciplina în cauză le oferă o posibilitate reală de dezvoltare generală. Alte răspunsuri care caracterizează un anumit nivel al motivării individuale – (4) „Pentru angajarea în câmpul muncii”, (5) „Pentru continuarea studiilor” și (7) „Pentru amplificarea cunoștințelor” – atestă că nivelul ratingului este același la ambele etape. În sfârșit, ne-am convins că studenții, obținând în procesul de predare a cursului *Limba română* cunoștințe solide despre cultura și civilizația românilor, despre trecutul lor, au înțeles că disciplina în cauză este un mijloc important de lărgire a orizontului cultural. Cunoscând limba română, vor dispune de reale posibilități de a avea acces la diverse ramuri ale economiei, culturii și învățământului.

Analizând și comparând răspunsurile studenților alolingvi la stimulentele „Scopul meu la lecția de limbă română este...”, observăm o diferență dintre răspunsurile de la etapa de constatare și cea de control: răspunsul (8) „De a obține cunoștințe despre istoria, cultura și civilizația populației majoritare” formează 5%, iar la etapa de control această variantă constituie 15%.

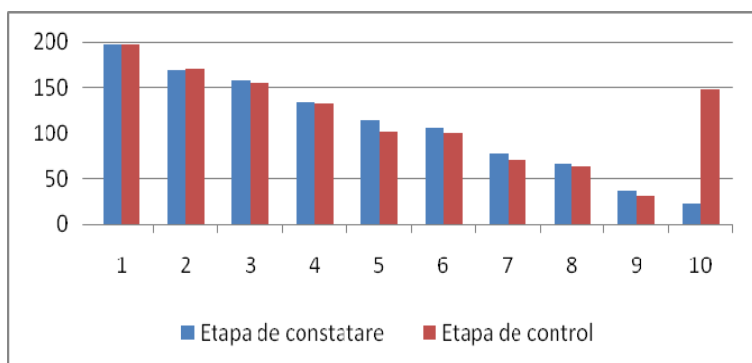

Fig.2. Scopul meu la lecția de limba română este...

1. De a-mi forma competențe de comunicare în limba română.
2. De a participa la discuții.
3. De a obține o notă cât mai înaltă.
4. De a asimila cât mai multe cunoștințe.
5. De a obține cunoștințe teoretice.
6. De a înțelege cele relatate de profesor.
7. De a alege pentru mine cele mai necesare.
8. De a obține cunoștințe despre istoria, cultura și civilizația populației majoritare.
9. De a comunica cu prietenii.
10. De a petrece vesel timpul.

Acest fapt are explicație: la etapa de constatare studenții manifestau un interes scăzut față de un astfel de răspuns, cum ar fi „Scopul meu la lecția de limba română este de a obține cunoștințe despre istoria, cultura și civilizația populației majoritare a țării”, deoarece în învățământul universitar nu se acordă atenție cuvenită aspectului educativ al lecției, celui de dezvoltare la studenți a sentimentului patriotic. Utilizând materialele experimentului de formare „Curs practic de limbă română pentru alolingvi” alcătuit din 3 module, unul din ele fiind *cultura și civilizația poporului nostru*, trezim un interes sporit la studenții alolingvi din grupul experimental și, ca rezultat, la etapa de control obținem un rating înalt la acest răspuns. În sfârșit, ne-am convins că suportul didactic „Curs de lecții la limba română pentru studenții alolingvi” elaborat de noi la predarea limbii române în grupele de studenți alolingvi este binevenit și joacă un rol important pentru formarea la ei a motivației de învățare a limbii române. Cu un rating înalt la etapa de control se evidențiază răspunsul (9) „De a comunica cu prietenii” – 10%, pe când la etapa de constatare acesta era de 3%. Având în vedere că scopul principal al orelor de limbă română în grupele alolingve este acela de comunicare, el poate fi atins prin aplicarea principiului metodic de bază – de orientare comunicativă. Principiul orientării comunicative a fost pus atât la baza conținutului lecțiilor de limbă română, cât și a organizării și selectării materialului de instruire. La etapa de control ratingul răspunsurilor (1) „De a-mi forma competențe de comunicare în limba română”, (2) „De a participa la discuții”, (4) „De a asimila cât mai multe cunoștințe”, (6) „De a înțelege cele relatate de profesor”, (7) „De a alege pentru mine cele mai necesare” se egalează, deoarece studenții își dau bine seama că viitoarea lor activitate profesională nu poate fi redusă, teritorial, la cele câteva raioane din Transnistria.

Pentru a afla circumstanțele în care materialul se însușește conștient, am provocat studenții să dea răspuns la stimulentele „Eu însușesc conștient materialul în cazul ...”

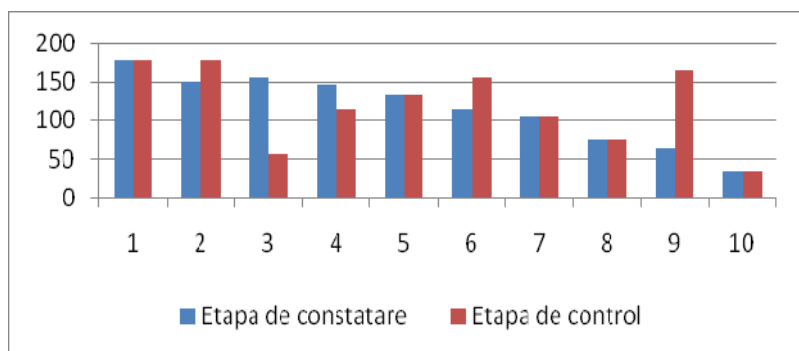
Fig.3. Eu însușesc conștient materialul în cazul ...

1. Dacă el îmi va trebui în viitoarea mea activitate.
2. Dacă am nevoie de el în scopuri practice.
3. Dacă este interesant.
4. Dacă sunt impus de profesor sau de părinți.
5. Materialul îl însușesc și atunci când nu am dorință să-l învăț.
6. Dacă am nevoie de o notă înaltă.
7. Dacă am dispoziție bună.
8. Chiar și dacă nu doresc.
9. Dacă pentru mine el e complicat.
10. Dacă el îmi trebuie pentru a cunoaște istoria, cultura și civilizația populației majoritare.

Ratingul răspunsului (10) „Dacă el îmi trebuie pentru a cunoaște istoria, cultura și civilizația populației majoritare” la etapa de constatare avea coeficientul 2,04%, pe când la etapa de control el constituie 12%. Acest rating avansat dă dovadă de o conștientizare de către studenții alolingvi a faptului că toți cetățenii trebuie să cunoască istoria, cultura și civilizația țării în care trăiesc. În procesul de învățare a limbii române, la etapa de formare a experimentului pedagogic, studenții alolingvi au avut posibilitatea de a obține cunoștințe cu privire

la istoria și cultura țării noastre; ca rezultat, la etapa de control ratingul răspunsului (10) crește aproximativ cu 10%. Cu un coeficient avansat se evidențiază la ambele etape răspunsurile (1) „Dacă el îmi va trebui în viitoarea mea activitate” și (2) „Dacă am nevoie de el în scopuri practice”, deoarece *scopuri practice* presupun necesitatea de comunicare în viitoarea activitate profesională, pentru a-și lărgi orizontul prin lectura literaturii în limba română. Celelalte răspunsuri nu sunt atât de semnificative în sensul generării unor motivații pentru însușirea limbii române de către studenții alolingvi.

Prin răspunsurile la întrebarea „Un stimulente de a învăța mai bine limba română este...” am aflat care ar mai fi alți stimulente de a învăța limba română.

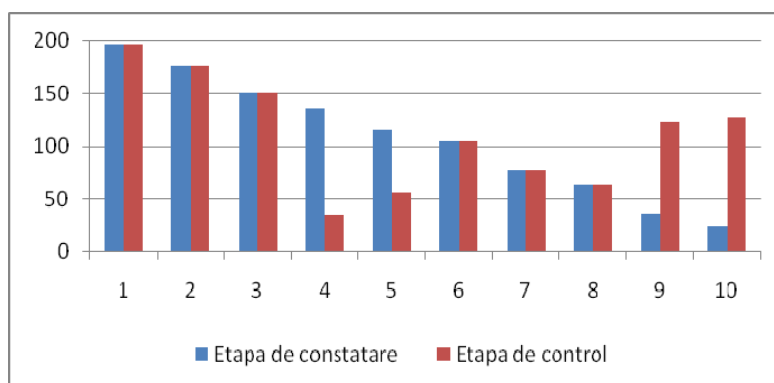

Fig.4. Un stimulente de a învăța mai bine limba română este...

1. Formarea deprinderilor de a folosi limba română în diverse situații.
2. Dorința de a obține studii universitare.
3. Responsabilitatea. 4. Dorința de a obține cunoștințe teoretice. 5. Concurența.
6. Bucuria și plăcerea pe care mi-o oferă procesul de studii. 7. Dorința de a obține cunoștințe lingvistice. 8. Conștiința datoriei. 9. Dorința de a obține cât mai multe informații despre cultura națională.
10. Părinții, prietenii, profesorii.

Un rating avansat au atestat la etapa de control (comparativ cu cele de la etapa de constatare) răspunsurile (2) „Tendința de a obține studii universitare”, (6) „Bucuria și plăcerea pe care mi-o oferă procesul de studii” și (9) „Dorința de a obține cât mai multe informații despre cultura națională”. Faptul că la orele de limbă română studenții își formează deprinderi de a comunica în limba de stat, dar, totodată, împărtășesc plăcerea de a afla lucruri noi din diferite domenii, constituie de asemenea condiții de a genera motivații ale însușirii limbii române. Studenții alolingvi, obținând, la etapa de formare a experimentului pedagogic, noi informații, își dau bine seama că un stimulente de a învăța limba română este posibilitatea de a cunoaște cât mai mult despre cultura și istoria țării noastre. Un rating egal la ambele etape, de constatare și de control, au răspunsurile (1) „Formarea deprinderilor de a folosi limba română în diverse situații”, (5) „Concurența”, (7) „Dorința de a obține cunoștințe lingvistice” și (8) „Conștiința datoriei”, deoarece studenții sunt conștienți de faptul că numai o muncă meticuloasă îi pot ajuta să obțină rezultatele scontate.

Prin ratingul răspunsurilor selectate de studenți pentru a completa propoziția „Dacă nu știu cum să-mi fac tema,...” am aflat modul prin care se realizează activitatea studenților generată de motivele prevăzute anterior.

Fig.5. Dacă nu știu cum să-mi fac tema, ...

1. Meditez asupra materialului. 2. Mă adresez după ajutor. 3. Consult manualul.
4. Nu-mi fac tema, intenționând să o copiez de la cineva. 5. Îmi pare rău, dar las să o fac pe urmă.
6. Mă las de temă. 7. Caut răspunsul în Internet. 8. Mă dezorientez.
9. Continui să meditez asupra temei. 10. Repet temele precedente.

Comparând răspunsurile studenților de la etapa de constatare cu cele de la etapa de control, observăm un rating avansat al răspunsurilor (9) „Continui să meditez asupra temei” și (10) „Repet temele precedente”; coeficientul s-a mărit cu 10%. Aceasta înseamnă că în procesul de predare a limbii române la etapa de formare a experimentului pedagogic studenții au fost familiarizați cu faptele lingvistice, cu procedeele prin care și-ar putea atinge scopul și, având la dispoziție un material didactic performant „Curs practic de limbă română pentru alolingvi”, ei sunt în stare să-și facă tema, cugetând asupra materialului. De aici putem conchide că una dintre funcțiile de bază ale profesorului trebuie să fie dirijarea activității individuale a studenților. Implicând pe parcursul lucrului experimental un variat material didactic și realizând exerciții comunicativ-gramaticale, s-a reușit să se acumuleze cunoștințe, dar mai ales să se formeze deprinderi practice, atât de necesare pentru dezvoltarea motivației în procesul însușirii limbii române.

Concluzii

În condițiile actuale, când tot mai mult se intensifică activitatea profesională în comun, când are loc un schimb vădit de informații, când cunoașterea limbii de stat poate deveni un mijloc eficient de implicare plenară în toate sferile de activitate, când cunoașterea limbii poate deveni chiar mijloc de avansare în carieră, capacitățile de comunicare în limba română sunt deosebit de necesare. Modelul de învățământ recomandat de noi realizează principiile, condițiile și mijloacele psihopedagogice de formare a motivației însușirii limbii române la instituțiile de învățământ superior din această regiune. Cu acest scop am elaborat un suport didactic „Curs practic de limbă română pentru alolingvi”, în care sunt oglindite principiile expuse. În baza acestui suport didactic a fost organizat studiul experimental. Experimentul realizat la Filiala Universității de Stat „T.G. Șevcenko” din or. Tighina a demonstrat că studenții din grupele experimentale au însușit bine materialul, sporind astfel și motivația însușirii. Prin urmare, scopul cercetării este atins, mijloacele de formare a motivației în grupele de studenți alolingvi s-au dovedit a fi foarte efective. Cercetarea acestui aspect important al procesului de învățământ este, în opinia noastră, de bun augur și cere să fie continuată cu includerea în sfera cercetărilor și a altor probleme ce țin de formarea motivației la studenții alolingvi.

Bibliografie:

1. Bazel L. Condiții pedagogice de formare a motivației pentru studierea limbilor moderne în ciclul liceal: Teză de doctor în pedagogie. - Chișinău, 2006.
2. Berzoi L. Formarea capacităților verbal-comunicative în limba română ale studenților în baza sistemului de exerciții: Teză de doctor. - Chișinău, 1999.
3. Silistraru N. Rolul motivației în procesul de predare și învățare a limbii române de către alolingvi // Încă un pas în educație. - Chișinău, 2002.
4. Ильин Е. Мотивация и мотивы. - СПб: Питер, 2000.
5. Молчановский В., Шипелевич Л. Преподаватель русского языка как иностранного. Введение в специальность. - Москва, 2002.
6. Шайхиева Т. Методология исследования учебных мотивов студентов (на примере предметов русского языка) // Человек. Сознание. Коммуникация. - Варшава, 2006.

Prezentat la 01.10.2012